

The background of the slide is a light blue-grey color, decorated with white line-art illustrations of various farm animals. These include several cows of different breeds, sheep, and pigs, some shown in profile and others from the front. The drawings are simple and elegant, using only outlines. A dark blue horizontal band is positioned across the middle of the slide, containing the title and speaker information in white text.

Dyrevelferdsprogrammer

Silje Johnsgard, Spesialveterinær

Animalia

- **Dyrehelsetjenester**
- husdyrkontroller og andre fagsystemer
- forsknings- og utviklingsprosjekter
- e-læring og kursvirksomhet
- kommunikasjon og kunnskapsformidling

DYREHELSE OG DYREVELFERD

HUSDYRPRODUKSJON

MATTRYGGHET

RÅVARE OG FOREDLING

KJØTT OG EGG I KOSTHOLDET

BÆREKRAFT, MILJØ OG KLIMA

Dyrevelferdsprogram - DVP

Hva er det?

Hvem er involvert?

Hvorfor har vi det?

Hvilke finnes og hva innebærer disse?

DVP – en del av verktøykassa

- Økt fokus på dyrevelferd
 - Dyra
 - Bonden
 - Landbruket
 - Samfunnet
- Næringa ønsker å jobbe systematisk med dyrevelferd
- Behov for verktøy

Hva er et dyrevelferdsprogram?

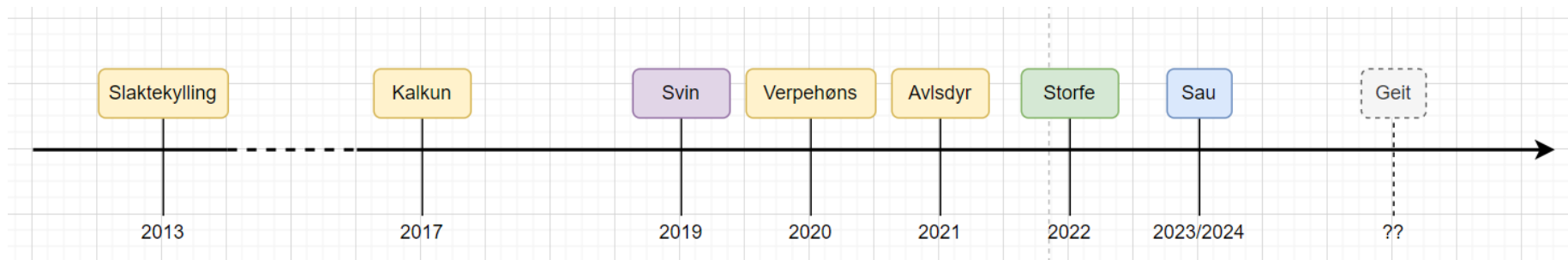
Et rammeverk for
systematisk
dokumentasjon og
forbedring av dyrevelferd i
norsk husdyrproduksjon

- Knytte forhold i fjøset opp mot relevant regelverk
- Jevnlig evaluering og identifisering av forbedringsområder
- Dokumentasjon i fagsystemer

Tilpasset
dyreart/produksjon, men
med noen sentrale
fellestrekk

- Utviklet av næringa - forankret i Bransjeretningslinjer
- “Generisk” - skal sikre god dyrevelferd på tvers av konkurrenter og regioner
- Jevnlig rådgivende veterinærbesøk
- Sanksjoner ved manglende oppfølging
- Knyttet til KSL

Hvilke dyrevelferdsprogrammer finnes?

Dyrevelferdsprogrammer for fjørfe

- Slaktekylling (2013)
- Kalkun (2017)
- Verpehøns (2020)
- Avlsdyr (2021)

- Vedtatt av varemottakerne
- Administrert av Helsetjenesten for fjørfe (Animalia)
- Fagsystem: Helsefjørfe

DVP Slaktekylling

- Bransjeinitiert, forskriftsfestet
- Elementer:
 - Daglister
 - To årlige veterinær-besøk
 - Etablert KSL med ekstern revisjon minst hvert 3. år
 - Velferdsindikator: tråputeskader

Bilde: Guro Vasdal

Tråputeskader

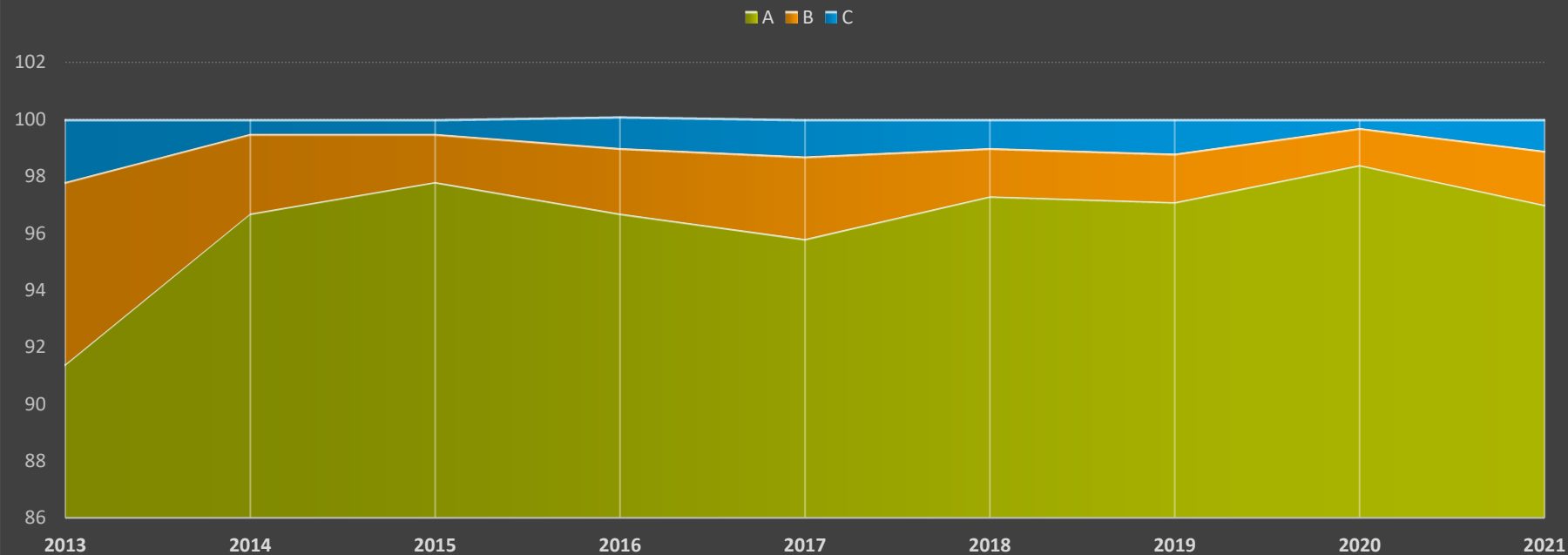
- Miljø -fuktig stø
 - Smertefullt, infeksjonsport
 - Evalueres på minst 100 føtter ved slakt
 - Kategorisering basert på forekomst og alvorlighetsgrad
- avgjør tillatt dyretetthet i neste innsett

Bilder: Welfare Quality

Resultater så langt

Utvikling tråputescore

DVP kalkun

- Bransjeinitiert, forskriftsfestet
- ≥ 200 dyr
- Elementer:
 - Daglister
 - to årlige veterinær-besøk
 - Etablert KSL med jevnlig ekstern revisjon
 - Tråputeregistrering av 100 føtter
→ reduksjon i tetthet ved høyt tråputescore

DVP verpehøns

Bransjeinitiert, forskriftsfestes

≥ 1000 høner (=99,3 % av norske verpehøner)

Elementer:

- Verpelister
- ett årlig veterinærbesøk
 - luft (CO₂, NH₃), støv, strøkvalitet, fjørdrakt på 50 høner og dødelighet.
- Etablert KSL med jevnlig ekstern revisjon

Sanksjon: varemottager trekker 10 øre/kg egg

DVP avslstyr

- Bransjeinitiert
- ≥ 50 rugeggghøner
- Elementer:
 - Produksjonsdata
 - Veterinærbesøk i hver flokk: luft (CO_2 , NH_3), støv, strøkvalitet, korrekt bedøving og avliving
 - Etablert KSL med ekstern revisjon minst hvert 3. år
 - Kompetansekurs
- Sanksjon: 5% per oppalsdyr eller 15 % per rugeegg

Dyrevelferdsprogram for svin

Foto: Animalia/Audun Flåtten

- Bransjeinitiert og forskriftsfestet
- Vedtatt av varemottakere
- 1.1.2019: Slaktegrisprodusenter
- 1.7.2019: Kombinert- og smågrisprodusenter
- Administreres av Helsetjenesten for svin (Animalia)

USR – utvidet sjukdomsregistrering (slakteri – kjøttkontroll)

- Mulig velferdsindikator?
- 12 måneders løpende gjennomsnitt
- Omfatter:
 - Byller for slaktegris
 - Leddbetennelse
 - Åpent halesår

	Byller	Leddbetennelse	Åpent halesår
Grønn	0-3 %	0-2%	0-2%
Gul	3-6 %	2-4%	2-5%
Rød	>6 %	>4%	>5%

Sanksjoner

- Konsekvens ikke godkjent status
 - Trekk på 0,50 NOK/kg slakt
 - Trekk av Helsegristillegg på smågris
- Ikke godkjent i 45 dager: KSL-trekk

Helsegris
Godkjent
Trykk for å se detaljer

Velferdsgris
Godkjent

Avlsbesetning
Godkjent
Trykk for å se detaljer

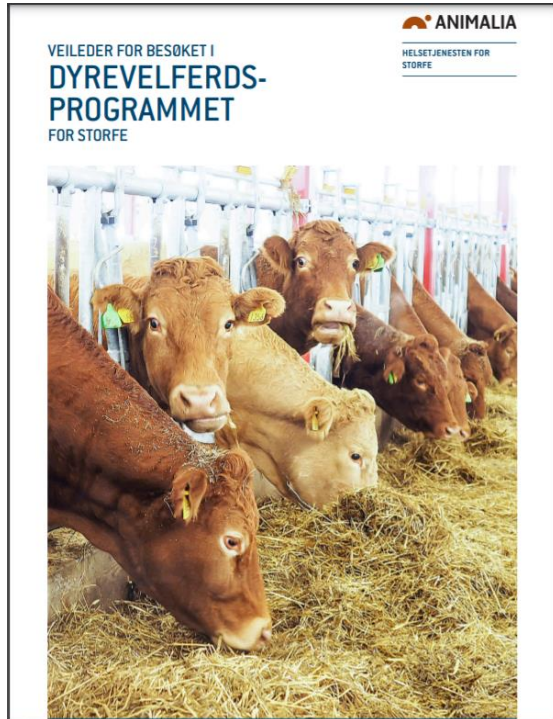

SPF
Godkjent
Trykk for å se detaljer

Velferdsgris
Produsenten har godkjent status

Godkjent
Ingen avvik funnet

DVP storfe

- Lansert januar 2022
- Alle med mer enn 10 storfe inkludert

Nedre grense	% av besetningene	% av dyrene
10 storfe	93	99

- Krav om veterinærbesøk hver 16 mnd.
- Dokumentasjon i Velferdsportal storfe

Involverte parter

- vedtatt av varemottakerne
- Anerkjent av Mattilsynet, ikke forskriftskrav
- Administrert av Helsetjenesten for storfe (Animalia)

Innhold i DVP-besøket

Atferd og oppstalling
Fryktsomhet
Liggeplass
Reisebevegelse
Reinhet
Fôring og helse
Hold
Vanntilgang
Halthet og klauvpleie
Sår og skader
Klinisk sjukdom (kalv)

Rutiner og andre forhold
Beite/lufting
Kutrener
Kalving
Sjuka og skadde dyr
Ekstra dyrevelferdsfremmende tiltak
Andre forhold
Smittevern
Smittesluse
Utlastingsforhold

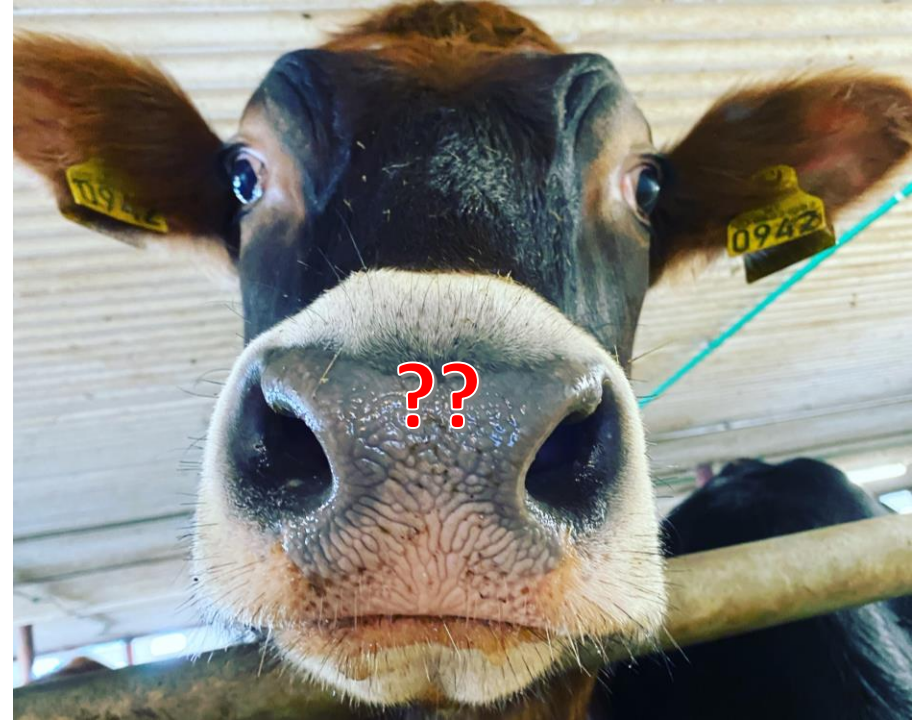
Vurdering

Alle spørsmål skal besvares og gis en score:

1 - Tilfredsstillende

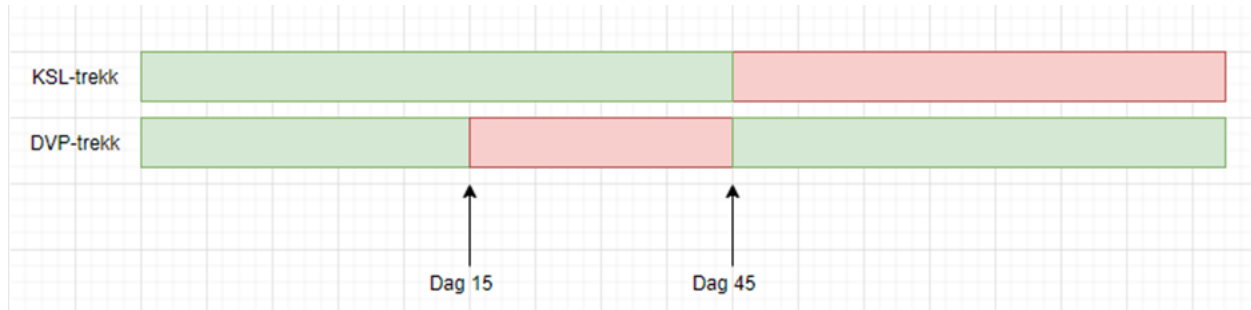
2 - Bør forbedres

3 – Avvik som **Må utbedres.**

Reaksjoner fra varemottaker ved manglende oppfølging

- **Manglende besøk** eller **manglende lukking av avvik** innen **fristen** kan gi trekk
 - 15 dager etter at fristen er utløpt: DVP-trekk på 1 kr/kg (kjøtt)
 - 45 dager etter at fristen er utløpt: DVP er ikke godkjent og KSL-trekk inntreffer (melk og kjøtt)

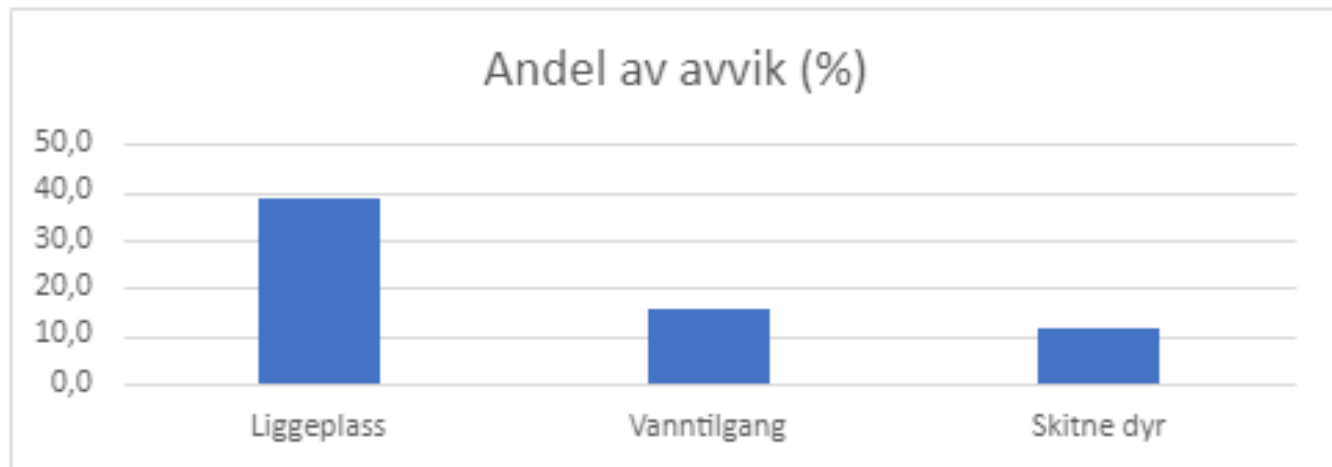
Resultater så langt

- Ca. 11000 produsenter
- Puljevis innrulling jan 2022 – mai 2023
- Per nå 7100 gjennomførte besøk
- Gjennomføringsgrad ca. 96%

Siste siffer i dyreholds-ID	Periode
0 og 1	1. januar 2022-1. april 2022
2 og 3	1. mars 2022-1. juli 2022
4 og 5	1. juni 2022-31. oktober 2022*
6 og 7	1. september 2022-30. november 2022*
8 og 9	1. desember 2022-28. februar 2023*
Oppsamlingsperiode	1. mars 2023-30. april 2023*

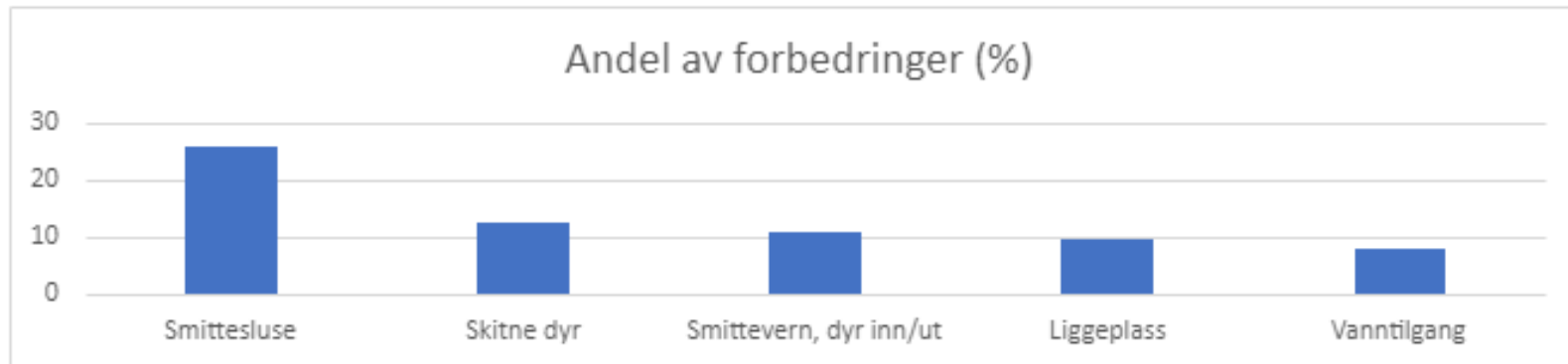
Avvik

Antall avvik	403
Antall per 100 besøk	8,5
Antall avvik over frist	24

Forbedring

Antall forbedringspunkter	5017
Antall per 100 besøk	106,1

DVP sau – under utvikling

- Arbeidsgruppa:
 - NSG
 - Bondelaget
 - Bonde- og småbrukerlaget
 - Matmerk
 - KLF
 - Nortura
 - Animalia (Helsetjenesten for sau)

Spesielle utfordringer for DVP sau

- Høyt antall besetninger
- Få rådgivere
- Relativt få er med i sauekontrollen
- Variable driftsformer
- Rovdyrproblematikk
- Sanksjonsmuligheter

Rammer for DVP sau

Krav for alle besetninger med mer enn 30 vinterfôra sauer

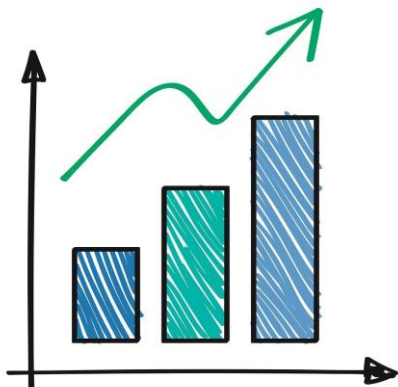
Krav om veterinærbesøk hver 18. måned

Krav om kurs

Ønske om lansering i 2023

Nedre grense	% av besetningene	% av dyrene
30 vfs	69	93

Oppsummert

- Næringas verktøy
- Tilpasset dyreart/produksjonsform
- Jevnlig evaluering av dyrevelferdsindikatorer
- Dokumentasjon i fagsystemer
- Bevisstgjøring og forbedring på besetningsnivå
- Identifisering av fokusområder i næringa
- Evaluering over tid

The background of the slide is a light blue-grey color, decorated with white line-art illustrations of various animals. These include several cows of different sizes and orientations, some sheep, and a few smaller animals like a rabbit and a pig. The drawings are simple and elegant, using only outlines.

Takk for meg!

Noen spørsmål?